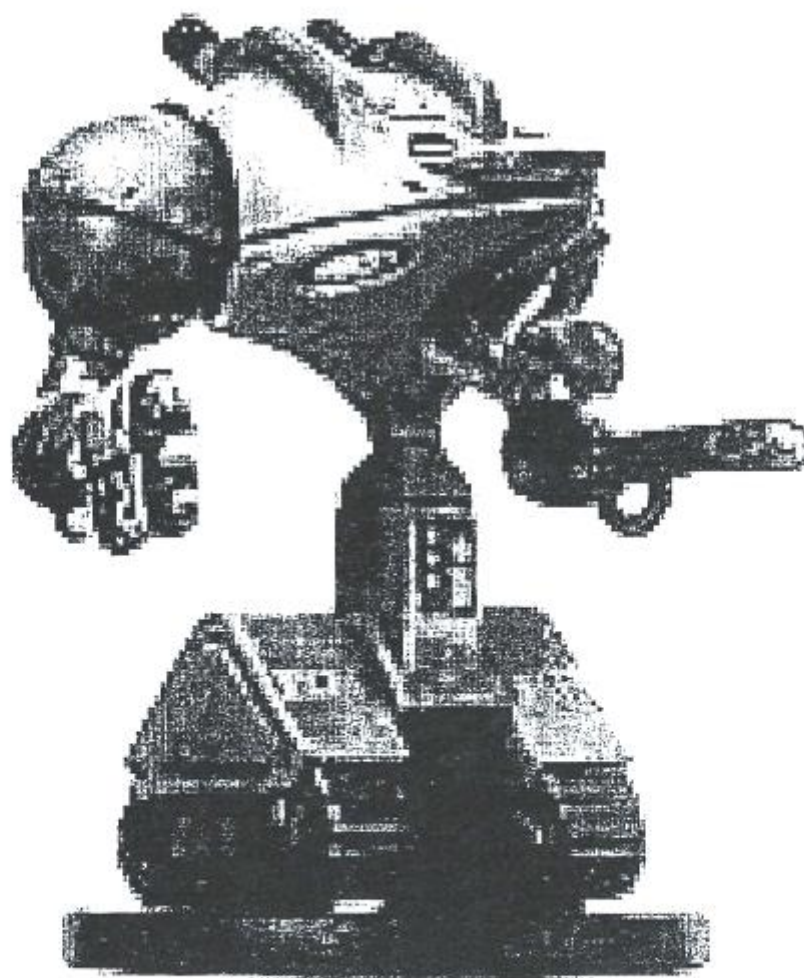

ORION

**NEPRAVIDELNE VYCHÁDZAJÚCI FANZIN
SF KLUBU ORION NOVÉ ZÁMKY**

Č. 54

Ondrej TREPÁČ – OČI SKAZY (dokončenie)

Kráľovná ležala schúlená na svojom tróne a celá sa chvela. V očiach sa jej zračila hrôza a z úst vychádzali len bolestné stony. Smrť jej služobníka bola pre ňu rovnako bolestná ako nepochopiteľná. Bola si istá, že ho nič nemôže zastaviť, že zničí tých ľudí. Bol by ich prenasledoval aj na suchej zemi, neunikol by mu ani jeden.

Keď videla toho veliteľa bojovníkov ako sa krčí za štítom a mieri na Agrona nejakou zbraňou, zasmiala sa. *Úbožiak*, pomyslela si, *ty sa chceš stavať proti najhroznejšiemu morskému netvorovi*. Ten muž nemal šancu na útek či prežitie a predsa ostával tvrdohlavo na svojom mieste. Na okamih až zaobdivovala jeho odvahu. Alebo šialenstvo!

Bolesť, ktorá zničila Agrona takmer zničila aj ju samotnú. Aj ona pocítila mocný úder magickej energie, zatriasol ňou, akoby ju zavalila podmorská kamenná lavína. Voda síce ranu stlmila, ale bola i tak dosť silná, aby ju nakrátko omráčila.

Trvalo jej dosť dlho kým sa trochu spamätala. Jej dcéry sa vznášali vo vode okolo nej a snažili sa ju nejako upokojiť. Napokon sa uvelebila na svojom tróne. Ostávala však tichá, nebolo jej do reči. Napokon však prehovorila.

„Zasa unikli! A zabili aj samotného Agrona. Nechápem to! Ľudia za sa tie stáročia, čo som na tomto svete veľmi zmenili. Sú oveľa mocnejší a schopnejší, než kedysi. A tiež nebojácnejší. Za mojich mladých čias sa ľudia pred nami triasli, báli sa nás, a dnes? Tí muži sa ani len nezachveli, keď nás zazreli. A navyše tá ich bezočivosť! Oni sa dokonca opovážili protirečiť mi. Cítia sa pánmi tejto planéty. Ale my sme ešte nepovedali posledné slovo. Ukážem im, že mne sa nemôžu rovnať. Zničím ich! Mám ešte jednu možnosť a využijem ju. Uvidia hrôzu, pri ktorej im zmrzne krv v žilách. Vyvolám Veľkú smršť! Tej neuniknú! Tú nezničia ničím! Zmetiem ich do mora! Všetkých! Nie len tých so psími hlavami.“

„Ale Veličenstvo!“ – ozvala sa zrazu Inellin.

„Zasa chceš reptáť, Inellin?“

„Ja.. ja len, že...čo ak to nie sú tí, o ktorých veštba hovorí?“

„A na toto si ako prišla?“

„No, keby nás chceli zničiť, zaútočili by na nás hneď. Ale oni tam len tak stáli. Prečo? Veď sme im boli na dosah. Nestihli by sme sa dostať do hlbokaj vody.“

„Táraš, Inellin!“

„Pani moja! Len uvažujem. Okrem toho, dnes je ešte len druhý spln od vyrieknutia veštby. Podľa nej tí muži mali prísť až pri treťom splne...“

„Toto nebudem počúvať, Inellin!“ – vykrikla kráľovná. – „Taká opovážlivosť! Spochybňovať moje slová! Okamžite sa odober do svojho príbytku a zotrvaj tam, kým ti ho nepovolím opustiť. Rozumela si?“

Mladá najáda len pokorne sklopila zrak, otočila sa na mieste sa plávala kamsi do hĺbky jaskynného domu. Do svojej jaskynky však neplávala. Keď sa dostala k vstupu do nej, dôkladne sa poobzerala. Nikde nikoho, len niekoľko rybičiek plávalo okolo. Tie sú však príliš hlúpučké na to, aby niečo prezradili. Všetky jej sestry sú v trónnej sieni. Zadný východ z paláca nikto nestráži.

Kráľovná je dosť vysilená, potrvá jej dlho, kým zozbiera dostatok sily na rozpútanie morskej smršte. Má teda ešte čas dostať sa k tým ľuďom a varovať ich. Tí muži sú takí krásni...!

Irhan dôkladne zaviazal plachtu, do ktorej naložil svoje aj Evryine veci a chystal sa prehodiť si ju cez plece. Bola dosť ťažká, ani netušil, že hoci sú stroskotanci, majú toho tak veľa. Svoj zámer však neuskutočnil. Zabránil mu v tom výkrik hliadky, ktorá sledovala more. Položil batoh na podlahu domčeka a s kušou v ruke vybehol von.

Očakával, že uvidí ďalšiu morskú obludu, ale keď zbadal jednu z najád, sklopil zbraň. Ostatní muži ho nasledovali.

Najáda sa vynorila z hĺbočinky pod útesom konča pláže a začal ticho spievať. Až vtedy si ju stráže všimli a spustili poplach. Všetci obyvatelia osady sa nahrnuli na breh tak blízko k nej, ako sa len dalo.

„Teba poznám!“ – oslovil ju Irhan. – „Videl som ťa tam v zálive.“

„Áno, bola som tam, Irhan.“

„Ty vieš moje meno?“

„Iste, veď si sa kráľovnej predstavil.“

„A ty máš nejaké meno?“

„Mám, volám sa Inellin. Vidím, že sa sťahujete do vnútrozemia ostrova. To robíte veľmi dobre.“

„Počuj, krásavica! Čo sa to tu vlastne deje?“

Najáda sa nespokojne zavlnila, rýchlo sa poobzerala na všetky strany a potom rýchlo rozpovedala príbeh o hroznej veštbe, ktorú vyriekla jedna stará vedma. Vedma, ktorá sa nikdy nemýli. Podľa nej pri treťom splne prídu na ostrov muži so psími hlavami a vyvražia všetky najády. Irhan aj ostatní sa pritom nevdojak pozreli na svoje pravice – každý mal na predlaktí vypálený znak psej hlavy, pamiatku na prísahu Krvi a Ohňa.

„Kráľovná bude mať tri možnosti na ich zničenie a odvrátenie hrozby. Dve už využila, ostáva jej len jedna.“

„Počkaj, chceš povedať, že tá vlna tam v zálive...?“

„Áno, tú na vás poslala ona. Aj strašného Agrona, aj toho sme museli zobudiť na jej rozkaz. Vlnu aj netvora sama viedla pomocou kúziel.“

„Tie oči!“ – šepol Irhan.

„Áno, ona vidí očami svojich sluhov.“

„A čo si na nás vymyslela teraz?“ – opýtal sa kapitán.

Inellin sa otočila a ukázala rukou na obzor.

„Vidíte tie mračná?“

Všetci sa ako na povel zahľadeli do diaľky. Na západnom obzore sa skutočne zmrákalo. Rýchlo sa tam zoskupovali oblačné veže zvnútra i zvonka presvetľované bleskami.

„No, to vyzerá na poriadnu búrku!“

„Nie len búrku! Kráľovná chce rozpútať vodnú smršť. Teraz ešte len zbiera sily, ale už čoskoro ich bude mať dosť na to, aby vytvorila živel, proti ktorému vám nebudú nič platné nijaké, ani magické zbrane. Máte len jednu možnosť, rýchlo sa dobre ukryť. Nesmie vás zazrieť. Dobre zahaste aj všetky ohne. Ich svetlo ju priláka ako maják.“

„Hmmm! Povedz, krásavica, prečo nám pomáhaš?“

„Lebo neverím, že nám chcete ublížiť. Vy nie ste tí, o ktorých hovorí veštba. Snažila som sa o tom presvedčiť aj kráľovnú, ale neuverila mi. Teraz by som mala byť vo väzení, ale ušla som, aby som vás varovala.“

„No, v tom sa nemýliš. My vám naozaj nechceme ublížiť. Prečo by sme to robili? Keby som to tak mohol tej vašej kráľovnej povedať...“

„Zbytočná námaha! Čo si ona raz vezme do hlavy, to jej odtiaľ ťažko niekto vyženie.“

„Hmm! Škoda!“

„Teraz už choďte! Nemáte veľa času.“

„Dobre, ideme, ale čo s tebou? Kráľovná ťa potrestá za to, že si nám pomohla.“

„O mňa sa nebojte. Vrátim sa do svojho príbytku a ostanem tam, kým všetko neskončí. Nikto ma nevidel odchádzať a nikto ma nebude podozrievať, že som vám pomohla. Všetky moje sestry sú teraz s kráľovnou.“

„To dúfam, mrzelo by ma, keby sa ti kvôli nám niečo stalo!“

„Nie, nič sa mi nestane. Nebojte sa o mňa!“ – s tým zmizla pod hladinou a len rýchly, matný tieň vo vode naznačil, že pláva smerom na more.

„Tak poďme!“ – zavelil Irhan a o chvíľu sa zástup stroskotancov, ovešaných batohmi, stratil v poraste.

Jaskyne neboli ďaleko. Dorazili k nim krátko po polnoci. Krvaví psi nasekali vonku množstvo hustých tamariškových konárov, ktorými zakryli vchod. Až potom rozložili malé ohníky, aby mali svetlo na zabývanie sa. Z batohov vybrali len prikrývky, trochu si uhrabali piesok na podlahe a zaľahli. Ostatné veci vybalia až ráno. Pochod s ťažkou batožinou ich predsa len unavil, pospali veľmi rýchlo, len Irhan a niekoľkí jeho muži ostali hore. Sedeli neďaleko vchodu a načúvali zvukom doliehajúcim zvonka. Búrka sa rýchlo blížila, rachot hromu bol stále hlasnejší, poryvy vetra lomcovali stromami. Museli pohľadať kusy špagátov a nimi priviazať konáre kryjúce vchod, aby ich vietor neodniesol. Napodiv však zatiaľ nepršalo.

„Tu nás iste nenájde.“ – prerušil ticho Partis.

„To nie, ale zničí celú našu osadu. Táto jaskyňa sa mi nepáči.“ – odvetil mu Tegmin.

„Tegmin má pravdu!“ – vyhlásil Irhan. – „Musíme niečo podniknúť.“

„A čo chceš robiť? Zastaviť tornádo? To by asi nedokázal ani sám majster Ordogar!“

„Nie, len tak uvažujem, čo tá víla hovorila o ohňoch. Tieto tu vo vnútri uvidieť nemôže. Navyše ich môžeme hocikedy zhasiť. Ale...čo keby uvidela nejaký iný oheň. Ďaleko od osady. Pôjde za ním!“

„Čo chceš robiť?“

„Zapáliť maják!“

Obrovský oblačný lievik sa spustil z čierneho oblaku nad morom, dotkol sa hladiny a začal do seba nasávať masy vody. Zatiaľ ta bol len úzky prúd rotujúceho vzduchu, čoskoro sa však rozšíril a keď dorazil na dosah pobrežia ostrova, mal šírku vyše jednej míle. Na mori za sebou nechával ohromnú zvlnenú brázdnu. Beda lodi, ktorá by sa dostala do jeho blízkosti.

Skúsenejší človek by si zrejme povedal: ach, *obyčajné vodné tornádo!* Ale len pokiaľ by neuvidel niečo, čo k nemu ani trochu nepatriło. Na prednej strane víriaceho živlu, možno vo výške takých sto siah nad hladinou, žiarili oči! Ľudské oči. Oči skazy!

Irhan utekal veterným lesom ako rýchlo vládal. Cestičku poznal, objavili ju nedávno. Viedla na opačnú stranu ostrova, kde mali Služobníci čosi ako rybársky prístav. V jazere uprostred ostrova nijaké ryby, nevedno prečo, nežili. A tak si vyrobili malú rybársku loďku, na ktorej vyrážali na blízke more, ktoré bolo našťastie na ryby dosť bohaté. Dostať sa na nej z ostrova sa síce nedalo, ale na lov stačila. Krvaví psi ju našli zakotvenú pri malo móle z drevených trámov a dosiek postavenom v malom zálive, ku ktorému viedla lesná cestička. Tá sa v jednom svojom úseku priamo dotýkala úbočia vysokého vrchu, potom pomaly klesala k pobrežiu.

Irhan dobehol práve na toto miesto pod skalou. Bolo dosť vysoko a bol z neho aj pekný výhľad na tri strany. Teraz však výhľad na západ zakrýval gigantický lievik, ktorého rachot prehlušoval aj hučanie vetra v korunách stromov. Vlastne ho už ani neprekvapovalo, že na prednej strane tornáda uvidel ľudské oči. Zatiaľ ich síce videl len v magickom približovači, smrtiaci lievik bol dosť ďaleko, ale neustále sa blížil. Oči kráľovnej najád uprene hľadeli pred seba, kdesi na miesta, kde sa nachádzala osada. Z takej diaľky ju síce nemohla vidieť, ale keď sa priblíži viac..! *Nesmie ju vidieť!* –

pomyslel si Irhan a pri pohľade na temné mračná, ktoré zakrývali veľkú časť oblohy na západe mu v hlave skrsla myšlienka. Mal dobrú pamäť, a hoci to zaklínadlo ešte nikdy v praxi nepoužil, okamžite sa mu vybavilo. Pokľakol na jedno koleno, rukami urobil vo vzduchu niekoľko znamení a potom zašepkal slová, ktoré ho nedávno naučil čarodejník Melanthius. Vysvetlil mu, že je to jednoduché priestorové kúzlo. Môže ho uskutočniť ktokoľvek, pretože energia potrebná na jeho vytvorenie je prítomná všade v okolitom priestore. Stačí dodržať správny postup a poradie znamení a potom už len vyriešiť príslušnú formulu. Irhan to urobil a čakal.

Nečakal dlho, už o niekoľko úderov srdca sa obzor zrazu zahmlil. Kúdoly hmly neustále hustli a po necelej minúte bola takmer celá západná polovica ostrova ponorená v hmle hustej ako mliečna kaša, cez ktorú ľudské oko nebolo schopné preniknúť na viac ako siahu. Nemal však nijakú istotu, či kráľovná nedokáže svojimi očami vidieť aj cez ňu. V skutočnosti to totiž bola len ilúzia. Irhanovi stačilo, aby si zaviazal oči šatkou s Nočným pohľadom a hmla pre neho prestala existovať. Videl aj cez ňu úplne jasne. A videl to, že vraždiace monštrum sa zrazu zastavilo. Lievik stál na jednom mieste a oči kráľovnej tekali z jednej strany na druhú akoby čosi hľadali. *Výborne! – pomyslel si. – Funguje to! A teraz sa zahráme na schovávačku.*

Rýchlo nazbieral niekoľko kusov suchého dreva, hodil ich na hromadu suchej trávy a lístia, vytiahol kresadlo a niekoľkými škrtnutiami ju zapálil. Niekoľko zadutí vetra a malý plamienok sa divoko rozhořel. Suché drevo vzbĺklo a okolitý les ožiarilo jasné svetlo. Irhan ho však už nevnímal, pretože sa otočil a rozbehol smerom k jaskyniam. Bol od nich asi tak tri míle. Na ich prebehnutie mu stačilo pár minút.

Kamaráti ho čakali pri vstupe a keď ho uvideli, rýchlo rozťahli maskovacie konáre a vpustili ho dnu. Sadol si do piesku a zhlboka sa napil vody z mechu, ktorý mu podal Tegmin. Až potom si vydýchol.

„Počuj.“ – oslovil ho Partis. – „Tá hmla, to bola tvoja robota?“

„No, ja som na Melanthiových prednáškach nepospával, ako podaktorí...“ – odvetil mu poručík ironicky.

„Čo si tam vonku vlastne vyvádzaš?“

„Trochu som odviedol pozornosť jej veličenstva. Uvidíme, či naletí.“ – s tým zasa vstal, urobil len jedno znamenie rukou a hmla sa v okamihu rozplynula.

Kráľovná najád nechápala, kde sa zrazu vzala tá nepreniknuteľná hmla. Zahalila jej celý výhľad na ostrov, ale čo bolo najpodivnejšie, že ju nerozsfúkali ani silné poryvy vetra. *Musí to byť dielo nejakej mágie! – pomyslela si. – Pritom ten vojak tvrdí, že nie je čarodejník. Klame! Ako všetci ľudia!*

Ale takto tých stroskotancov nenájde. Niekam sa ukryli, čo bolo dosť nemilé, lebo udržiavať živel v pohybe dlho nevydrží. Zatiaľ mala ešte dosť síl, ale už čoskoro jej začnú ubúdať. Musí ich nájsť, a musí to byť rýchlo. Ale ktorým smerom sa vydali? Určite niekam do vnútrozemia. Ďaleko však nebudú.

V tom sa hmla úplne z ničoho nič rozplynula. Kráľovná zrazu videla jasne celý ostrov a ...no áno! Po pravej strane žiaril v diaľke medzi stromami oheň. Bolo to len také slabé, mihotavé svetielko, ale jej stačilo. *Chudáci! Mysleli ste si, že sa predomnou ukryjete?*

Obrovský rachotiaci lievik sa pohol vpred. Preletel lagúnou, kde rozmetal zvyšky agrona, ktoré nestihol odnieť nočný odliv, potom prešiel plážou a plnou silou zasiahol pobrežný les. Pohyboval sa neúprosne vpred a ničil všetko, čo mu stálo v ceste. Vietor po jeho okrajoch dul nepredstaviteľnou rýchlosťou a nasával dovnútra storočné stromy vytrhnuté zo zeme aj s koreňmi aby ich potom odhodil kdesi ďaleko od miesta, kde pôvodne rástli. Nasával aj skaly veľké vínne sudy a menil ich na strely

z katapultov, ktoré odlietali na míľu ďaleko a kam dopadli, ostávali po nich len veľké jamy a polámané stromy.

Irhan a ostatní osadníci na to všetko hľadeli s úžasom v tvárach. Stáli vo vchode do jaskyne, celí sa chveli. Hoci si všetci už pred chvíľou obliekli teplé šaty a obuli si kožené kapce, triašky nimi doslova lomcovali.

Našťastie, Irhan už na prvý pohľad videl, že oheň, ktorý založil ďaleko bokom od osady, kráľovnú zmiatol. Ničivý živel sa pohyboval smerom k nemu, osadu minul o poriadny kus. Dalo sa síce čakať, že tam budú nejaké škody, ale iste ju rýchlo opravia. Upokojilo ho to. Vedel, že nateraz sú v bezpečí. Koniec koncov, aj keby ich tu kráľovná našla, skala je taká je pevná, že ju nijaký vietor neohrozí. Je tu viacero ďalších miestností, kam sa môžu ukryť a kam za sa nimi nedostane. Pevne zovrel Evryu v náručí a pocítil, že aj ona sa prestala chvieť.

Kráľovná viedla tornádo cez prales a netrápilo ju, že po ňom ostáva len zničená, holá zem bez vegetácie. Jej hnev bol silný, hnal ho strach, a ten dokáže dokonale zmeniť myseľ každej bytosti. Za normálnych okolností by niečo také nikdy neurobila, ale teraz bola v stave, keď jej bolo všetko jedno. Mala pred sebou jediný cieľ a pre jeho dosiahnutie by dokázala čokoľvek.

Svetielko ohňa sa rýchlo približovalo. Sústredila naň svoj pohľad a hľadala ľudí, ktorí by tam mali byť. *Nijakí tu nie sú!* – preblesklo jej myslou, ale už bolo neskoro. Neskoro si všimla, že oheň horí na veľmi nebezpečnom mieste. Víchor ho síce v okamihu zahasil, ale vedomie, že ju znovu oklamali ju natoľko rozptýlilo, že nedokázala silou vôle ovládať rotujúci lievik. Ten narazil plnou rýchlosťou do vysokého brala, na úpäť ktorého ohník horel, a doslova sa oň rozbil. Zničil síce ešte kus porastu a spôsobil menšiu kamennú lavínu, ale bol to už len posledný prejav jeho agónie. Kráľovná ho už nedokázala ďalej udržiavať, jej sila celkom ochabla a šialený živel sa v okamihu rozplynul spolu s temnými mračnami, z ktorých vzišiel. V tom istom okamihu zmizli aj oči, ktorých nenávistný pohľad naháňal Irhanovi možno ešte väčší strach, ako samotný živel.

Kráľovná sa vynorila uprostred zálivu a niekoľkými pohybmi sa dostala až k brehu, kde stál Irhan. Rozhodol sa, že na stretnutie s ňou pôjde sám a neozbrojený. Ostatných nechal v osade, ktorú ráno našli takmer nepoškodenú.

„No? Načo čakáš, bojovník? Zabi ma! Zabi mňa i moje dcéry!“ – vyriekla kráľovná s takým opovrhnutím, že sa Irhan až zachvel.

„Nemám čím! Ako vidíš, som bez zbrane. A vôbec, nemám dôvod to urobiť. Ale rád by som vedel, prečo si chcela zabiť ty nás.“ – odvetil jej poručík a všemožne sa snažil zakryť faloš v hlase. Klamať do očí takej krásnej bytosti bolo dosť ťažké. Veľmi dobre vedel, prečo to kráľovná robila, ale uvedomil si, že ak to vyjde najavo, vystaví Inellin smrteľnému nebezpečenstvu. Kráľovná si rýchlo domyslí, kto ju zradil.

„Len som sa bránila!“

Bránila pred čím? My sme vás nenapadli! A neurobíme to ani teraz. Môžete si tu pokojne plávať a vyspevovať. Dal som prísahu a splním ju. O niekoľko dní dorazí k ostrovu záchranná loď a odvezie nás. Ostrov bude len váš. Ale to už viete. Nerád sa opakujem. To čo poviem prvý raz aj platí!“ – s tým sa zvrtol na mieste a odchádzal smerom k osade bez toho, aby sa čo len raz obzrel.

Desať mužov zo svorky Krvavých psov a s nimi štyri krásne Imadijčanky stáli na korme veľkej bojovej lode a hľadeli na ostrov, ktorý sa im pomaly vzdával. Obrysy jeho vrchov sa strácali v opare a všetci si pri pohľade na ne spomenuli na

Služobníkov, s ktorými museli bojovať, na Zdroj Ochrany, ktorý poslali do inej dimenzie a na Bránu, ktorú Irhan s nasadením vlastného života zničil. Nakoniec za obzorom zmizli aj pláže, ktoré im pripomenuli nedávne dobrodružstvá s najádami. Irhan sa rozhodol, že o nich pred plukovníkom pomlčí a o to isté žiadal aj ostatných strokotancov. Dal sľub, že budú mať na ostrove pokoj a chcel ten sľub aj splniť. Napokon, každý človek má nejaké to svoje malé tajomstvo.

Zrazu sa medzi nimi zjavil plukovník Sarandib. Rukou im pokynul, aby nesalutovali. Postavil sa medzi Irhana a Partisa, objal ich okolo pliec a spolu s nimi hľadel na miznúci ostrov.

„Chcete mi ešte niečo povedať, chlapci?“ – opýtal sa ich. Poznal svojich mužov dobre. Už po prvom zvitání sa s nimi na pláži pri osade vytušil, že niečo nie je v poriadku, ale pripisoval to rozrušeniu a radosti zo stretnutia. Ale čím viac s nimi hovoril, tým bolo jeho tušenie silnejšie. Niečo mu tajili, ale rozhodol sa, že to z nich nebude nasilu páčiť. Skôr či neskôr sa mu zveria.

„Nie, pane!“ – odvetil Irhan. – „Všetko bude napísané v hlásení.“

„Dobre! Nechajme to, a s tým hlásením sa nemusíte ponáhľať. Stačí, keď ho napíšete po návrate do Nivosy.“

Ostrov im celkom zmizol z dohľadu. Pomaly, sprevádzaní špliechaním vln a šumením vetra v plachtoví lode, po jednom opustili kormu lode a pobrali sa do svojich kajút. Len Irhanovi sa zazdalo, že medzi zvukmi mora a lode začul aj slabučký spev prichádzajúci odkiaľsi z diaľky. Rýchlo sa ešte pozrel do vody. Zazrel pod hladinou rýchly tieň, ale zmizol tak rýchlo, že nedokázal posúdiť, komu alebo čomu patril...

Mesačný spln svojím svetlom ožaroval ostrov a spev najád sa niesol nocou. Morské víly posedávali na skalách na brehu zálivu, ich dlhé svetlé vlasy rozvieval vlahý nočný vetrík ako závoje neviest, a keď dospievali, rozozvučal sa vzduch ich zvonivým smiechom, ktorý sa miešal s radostným špliechaním vody. Kráľovná sedela na trochu vyššej skale a so spokojným úsmevom sledovala svoje šantiace dcéry. Už dávno ich nevidela také šťastné a veselé.

Odrazu sa však medzi spev a smiech zamiešali celkom iné zvuky. Dupot nôh, štrngot železnej zbroje a hrubé výkriky. Kráľovná sa znepokojene obzrela. Aj ostatné najády v okamihu stíchli a s údesom v očiach hľadeli na skupinu mužov pribiehajúcich po pláži zo severu. Boli vysokí, mohutní, mali dlhé špinavé vlasy a fúzy. Oblečené mali kožené vesty pošíte oceľovými platničkami, dlhé kožené nohavice a na hlavách...Nie, neboli to prilby! Kráľovná zdesene vykrikla. Tí muži mali namiesto prílb psie lebky!

V tom okamihu si uvedomila strašnú pravdu – dnes je tretí spln od vyrieknutia veštby! Tí bojovníci z ríše Kanu skutočne neboli tí správni. A ona na nich vyčerpala, či skôr vymrhala všetky možnosti na odvrátenie hrozby. Tlupa mužov sa rýchlo blížila, v ich rukách sa zlovestne jagali čepele dlhých mečov a sekier, z úst sa im rinul šialený bojový pokrik. Vbehli do plytkej vody v zálive a akoby zachvátení amokom sa vrhli na bezbranné najády, ktoré v tej chvíli nemala ani len najmenšiu šancu na útek. Rozpútala sa masakra, ktorej sa mohla kráľovná len zúfalo prizerať. No neprizerala sa dlho. Jeden z mužov si ju všimol, priskočil k nej a bez milosti ju sťal. Nikdy sa nedozvedela, že willengaardski berserkovia z klanu Vlka, ktorí sa, využijúc priaznivé letné vetry, vydali na more za korisťou, úplnou náhodou objavili ostrov, o ktorom predtým ani netušili, že existuje. Priplávali k nemu od severu, vylodili sa za mesačnej noci na jednej z pláží a v tom začuli spev morských víl.

K tomu, aby ich zničili, ich nehnať hnev či nenávisť. Hnal ich strach! Ako ľudia mora mali prirodzený strach zo všetkých morských oblúd a bytostí, a najády rákali

medzi ne. Od malička boli vychovávaní k tomu, že s morskými bytosťami treba bojovať a zničiť ich. Všetky bez rozdielu! Do poslednej!

Muži dokončili svoje krvavé dielo, rýchlo sa ešte poobzerali okolo seba a keď videli, že ani jedno telo najád sa nehýbe, vydali zo seba ohlušujúci víťazný výkrik. Opití víťazstvom sa vrátili k svojej lodi, aby tam do rána oslavovali. Nikto z nich si nevšimol, že za skaliskom sa vynorila plavovlasá hlava mladej najády a s očami plnými hrôzy hľadí na mŕtve, rozsekané telá svojich sestier.

Do svojho príbytku, v ktorom na príkaz kráľovnej trávila posledné týždne, sa už nevrátila. Nevedela, kto zabil jej sestry, ale vedela, že mala pravdu. Veštba sa naplnila. Pritom sa jej dalo čeliť, keby...! Ani sa jej nechcelo na to myslieť. Vlastne to ani nie je dôležité. Teraz je dôležité niečo iné – nájsť toho posledného tritóna, s ktorým nebohá kráľovná splodila aj ju...

KONIEC

DISKUTOVALI SME, VIDELI SME...

NOVÉ OBJAVY VO VESMÍRE

(mesiac január v SFK ORION)

Január 2008.....tradičná téma „Čo je nové vo výskume vesmíru?“

Priaznivá konštelácia hviezd bola naklonená opäť nám, aby sme sa mohli na začiatku Nového roka stretnúť v našom klube, pripíť si na nás a náš klub a venovať sa prvej téme roka – tradičnej, takže o čom bola reč pri poháriku dobrého moku?

Čo nového v blízkom vesmíre t.j. našej Slnecnej sústave:

- Ukázali sme si unikátnu snímku hurikánu nad južným pólom Saturnu, rýchlosť vetra 550 km/hod., priemer útvaru 8000 km,
- Družica Gravity Probe B otestovala platnosť všeobecnej teórie relativity – výsledky testu sú v zhode s touto teóriou,
- Pripomenuli sme si program SETI a čo bude jeho úlohou v tomto novom tisícročí.
- ...a kopec nových snímkov zo satelitov, ktoré krúžia resp. pobejú po planétach a mesiacoch

Čo nového v ďalekom makrokozme:

- Vo vesmíre vedci objavili zatiaľ 130 neutrálnych a 14 pozitívne nabitých molekúl a hľa ..podarilo sa im objaviť prvú negatívne nabitú molekulu tzv. anión, a to C₆H⁻, túto molekulu našli na dvoch miestach, a to v plynných oblakoch v súhvezdí Leva Býka,
- Medzinárodný tím astronómov objavil prvý protoplanetárny disk v susedstve umierajúcej hviezdy- volá sa Mira a je 350 svetelných rokov od nás, kedysi bola podobnou hviezdou ako naše Slnko, teraz sa nachádza v poslednom štádiu evolúcie, stala sa červeným obrom,
- Astronómovia prvýkrát študovali vrstvy atmosféry na exoplanéte- analýza ukázala, že ju tvorí najmä vodík s prímiesami kyslíka, uhlíka a sodíka,
- Satelit COROT vyhotovil prvú snímku exoplanéty, tento satelit má za úlohu hľadať terestrické exoplanéty, projekt COROT je spoločným projektom Európskej vesmírnej agentúry (ESA) a Brazílie,
- Objavená bola zatiaľ najmenšia a najmenej hmotná exoplanéta, má priemer 1,5 priemeru Zeme, hmotnosť 5x viac ako Zem, obieha červený trpaslík Gliese 581, je vo

vzdialenosti 20,5 svetelných rokov a má pevný povrch...možno je na nej život..možno?! ináč doteraz bolo objavených 240 exoplanetárnych systémov,

- Satelit SWIFT zachytil takú mohutnú hviezdnu erupciu, že keby sa podobná vyskytla na Slnku, zanikol by na Zemi život..dotyčná hviezda vlastne dvojhviezda – sústava *II Pegasi*- sa nachádza v bezpečnej vzdialenosti 135 miliónov svetelných rokov od Zemi, bola to prvá príležitosť na štúdium hviezdnej erupcie mimo Slnka,

- V prachoplynovom oblaku v hniezde mladých hviezd vedci objavili husté oblaky vodnej pary, je to prvý priamy dôkaz o tom, ako sa voda premiestňuje k planétam...keď po sformovaní planéty ochladnú, voda z oblakov, ktoré hviezda svojou gravitáciou pritiahne, vyprší na povrch planéty a zaleje hlboké bazény a panvy...doterajšie objavy svedčia o tom, že vody vo vesmíre je dosť veľa,..je v podobe ľadu a plynu,

- Našla sa doteraz najstaršia hviezda-matuzalém medzi hviezdami .....má 13,2 miliardy rokov, sformovala sa iba 500 miliónov rokov po big bangu,

- Vedci získali prvú fotografiu povrchu hviezdy Altair, je od nás 15 svetelných rokov,

- Kedy sa začali formovať galaxie? Na základe snímok z Hubbľa sa v súčasnosti predpokladá, že prvé masívne a svietivé galaxie vznikali už 700 až 900 miliónov rokov po big bangu,

- Vesmírny ďalekohľad Spitzer exponoval doteraz najväčšiu známu zrážku galaxií...4 obrovské galaxie kolidovali , pričom sa pomiešali miliardy hviezd...deje sa to vo vzdialenosti 5 miliárd svetelných rokov,

- Dozvedeli sme sa, že vedci získali prvé priame dôkazy o existencii tmavej hmoty – pomáha im v tom štúdium vzdialených kôp galaxií, ale stále sa ešte nevie, čo tmavú hmotu tvorí- preto vznikol projekt Cryogenic Dark Matter Search II:hľadanie častíc tmavej hmoty....veľa šťastia

- Na základe snímok z Hubblovho ďalekohľadu bola zostrojená trojrozmerná mapa rozloženia tmavej hmoty vo vesmíre,

- Doteraz sa vie o vyše 100 000 kvazaroch, niekoľkých tuctoch dvojitých kvazarov a teraz bol objavený prvý trojitý kvazar,

A nakoniec ....Čo nového v ďalekom mikrokozme:

- Objavila som veľmi zaujímavý článok o antihmote a o stručných dejinách výskumu antihmoty...

- V novembri mali spustiť do prevádzky v súčasnosti najväčší urýchľovač na svete LHC..... nástroj na testovanie teórie popisujúcich štruktúru hmoty.

Samozrejme, bolo toho oveľa viac, rozsah vedomostí získaných každý rok o kozme je obrovský.... a to všetko dokážu krehkí ľudkovia, ktorých domovom je zatiaľ stále jedinečná a jediná „živá“ planéta v úžasnom kozme!!!!

Už sa teším o rok, čo nového sa dozvieme fany eva

BÁJNE OSTROVY

(mesiac február v SFK ORION)

V legendách rôznych národov jestvujú dodnes stopy po ostrovoch, ktorým hovoríme - bájne. Majú vymedzený priestor v Atlantickom oceáne a v Stredozemnom mori. Niektoré boli dokonca zakreslené na starých mapách, takže bádatelia sa domnievajú, že museli existovať, nakoľko kresliči nemali dôvod dávať do máp neexistujúce ostrovy. Bájných ostrovov je niekoľko desiatok. K tým najznámejším patria : Avalon, Antília, Zelený ostrov, Thule a pod.

AVALON - je situovaný na západ od írskych brehov. Podľa keltskej tradície to bol šťastný ostrov Keltov, kde úroda vzíde bez siatia a kde sa obyvatelia dožívajú vysokého veku. Je obrazom keltského raja.

ANTÍLIA - Pomerne najznámejší zo všetkých uvedených ostrovov. Meno značí „ležiaci proti ničomu „. Mal by sa nachádzať oproti portugalským brehom. Zachovali sa dokumenty, kde je popisovaný ako ostrov siedmich miest. Na najväčšom ostrove Azor Sao Miguele je známe kaldera Ilha das sete Cidades, čo je v slovenčine „ostrov siedmich miest“. Je to veľké jazero vyplňujúce sopečný kráter. Položme si otázku : nemá náhodou názov niečo spoločné s morfológickým útvarom ? Možno je to tak, ale dokázať sa to nedá. Celé pátranie po pôvode pomenovania kaldery na ostrove Sao Miguele bolo dosiaľ márne.

ZELENÝ OSTROV - je zakreslený na katalánskej mape juhozápadne od Islandu. Nikto ho dnes nevidel.

THULE - ostrov ležal vraj šesť dní plavby na sever od Británie a jeden deň od Severného ľadového oceánu. Zmienka o ňom pochádza zo 4. stor. pred n. l. Jednalo sa s najväčšou pravdepodobnosťou o Škandináviu.

Po prehliadke niekoľkými záhadnými ostrovmi z nedávnej minulosti ešte záhadnejšie pôsobia ostrovy zo staroveku. Patria k nim predovšetkým tie, ktoré zaznamenáva básnik Homér - Aiaia, ostrov Sirén, Ógygia a ostrov Fajákov. Všetky navštívil kráľ Odyseus po skončení vojny o Tróju.

AIAIA - umiestňuje sa do Jadranského zálivu. Mohol by to byť Lošinj neďaleko Puly. Vládla tu bohyňa Kirké (Sokol) a v Kolchide jej patrilo pohrebište vysadené vrbami. Aiaia bola bohatá na duby a iné lesné stromy. V strede stál palác. Okolo sa plazili vlci a levi. Miesto toho, aby sa na príchodzích vrhli stavali sa na zadné laby a láskali sa s nimi. Človek by tieto zvieratá považoval za ľudské tvory a veru to boli ľudia, len čarami Kirké sa tak zmenili. Keď uvidela prichádzajúcich námorníkov, okrem Odysea, privítala ich a s úsmevom pozvala k stolu. V predloženom jedle bol omamný jed. Ten zaúčinkoval ihneď. Úderom paličky všetkých premenila na prasatá a zahnila do chlieva. Jeden z námorníkov čo všetko pozoroval utekal o všetkom povedať na loď Odyseovi. Ten zobral meč a vydal sa na cestu oslobodiť druhov. Stretol boha Herma, ktorý mu poskytol ochranné kúzlo proti čarám Kirké. Celý priebeh pohostinstva, ako s námorníkmi sa zopakoval. Na rozdiel od nich však jed na Odysea nepôsobil. Vyskočil s mečom v ruke, Kirké mu padla k nohám a prosila o milosť „môžeš zdieľať moje lôžko a vládnuť na Aiai“. Svojou predvídavosťou si vynútil na Kirké slávnostnú prísahu, že proti nemu nebude strojiť úklady a oslobodí začarovaných námorníkov a druhov. Akonáhle tak urobila zostal ochotne na Aiai, pokiaľ neporodila troch synov.

OSTROV SIRÉN - potom, čo Odyseus odplával z ostrova Kirké, ak sa chcel dostať na rodnú Ithaku musel preplávať okolo ostrova Sirén. Ich krásny hlas omámil každého, spievali tak sladko, že okúzlili všetkých, čo tadiaľ plávali. Vlákali ich do prístavu a umrtili. Odyseus sa im vyhol iba tak, že ho druhovia silno priviazali ku sťažňu. Loď potom bezpečne preplávala a Sirény od žiaľu spáchali samovraždu.

OSTROV ÓGYGIA - cestou domov sa zastavil na Ógygii. Vládla tu Kalypsó. Keď tam pristál Odyseus, ponúkla mu jedlo a pitie. Navrhla mu, že ak u nej zostane dá mu nesmrteľnosť a večnú mladosť. Kalypsó zdržiavala Odysea všetkými možnými spôsobmi. Prežil na ostrove sedem rokov a Kalypsó mu porodila chlapcov - dvojčatá. Pokúšala sa, aby zabudol na Ithaku. Odyseus sa však jej objatí rýchlo nasýtil. Po dlhých vyjednávaniach ho prepustila.

OSTROV FAJÁKOV - dobrodružnou plavbou sa dostal na ostrov Drepané (Korkýra, dnes Korfu), obývaného vtedy Fajákmi. Našla ho na brehu kráľovská dcéra a priviedla do paláca. Kráľ mu daroval loď s posádkou a darom na cestu. Boh

Poseidón sa na láskavosť Fajákov nahneval a hodil do prístavu Veľkú horu. Kráľ s horkosťou povedal : „To nás aspoň naučí, aby sme nabudúce neboli pohostinní !“

OSTROV ATLANTIS - nakoniec vari to najlepšie - bájna Atlantída opísaná filozofom Platónom. Najtajomnejší zo všetkých ostrovov. Historici ho považujú za najväčšiu záhadu dejín. Pri dôkladnom štúdiu a analýze celej povesti o Atlantíde mohli dôjsť dávno k tomu, že sa jednalo o ostrov Kréta. Details som ochotný prejednať s kýmkoľvek a na akejkoľvek vedeckej úrovni, pretože sa jedná o siahodlé rozprávanie, písanie a dokazovanie. O argumentoch zatiaľ vedecký svet z neznámych príčin nechce počuť. Jednoducho ostrov Atlantis zostáva pre nich aj naďalej veľkou neznámou.

Slavomír Chren

Februárový film s témou síce nesúvisel, ale pozerateľ sa ako-tak dal. Hlavne kvôli technickému spracovaniu. Britská snímka Sunshine (Slnečný lúč) nikdy nebola nejakým kasovým trhákom a už ani nebude.

Posádka gigantickéj kozmickej lode Icaros 2 mieri k vyhasínajúcemu Slnku, aby ho znovu „naštartovala“ výbuchom obrovskej vodíkovej bomby. Všetko sa však poserie a úlohu sa podarí splniť len tak, že všetci jej členovia postupne (niektorí úplne zbytočne) zahynú. Teda trochu neklasická spaceopera s hororovými prvkami Votrelcovského typu (aj viaceré scény mi svojou atmosférou silne pripomínali Votrelca). Ale jedna myšlienka sa mi predsa len páčila – vo filme bolo krásne ukázané, čoho všetkého sú schopní ľudia posadnutí náboženským fanatizmom. Oni sú skutočnou hrozbou pre ľudstvo.

SUNSHINE, VB, 2007, 107 min., rež. Danny Boyle, hl.úl.: Chris Evans, Cillian Murphy, Rose Byrne, Michelle Yeoh, Mark Strong,...

**1/2

Andy

BOLO TO NAOZAJ TAK??

(mesiac marec v SFK ORION)

Na prahu končiacej sa zimy a začínajúcej jari, v mesiaci knihy zvanom to marci, v predveľkonočnom období sa členovia SFK ORION trikrát stretli pod vedením lektora Vojtecha, aby si pripomenuli 40-te výročie letu človeka na Mesiac. Jedná sa o známy program APOLLO uskutočnený Spojenými štátmi v rokoch 1965 – 1972, počas ktorého prvý človek vystúpil na Mesiac. Menovaný lektor tieto roky a kroky prežíval s pubertálnym nadšením príznačným jeho vtedajším chlapčenským poryvom nespútanej duše. Časom však dozrievaním jeho ducha, členstvom dvoch vedecko-technických spoločnostiach a postupným nabiehaním spochybňujúcich informácií z rôznych zdrojov, dospel k značným pochybnostiam, ktoré sa snažil predniesť a oboznámiť nás s nimi na týchto troch sedeniach.

Na prvom stretnutí (7.3.08) nás oboznámil so spochybňujúcimi informáciami z rôznych zdrojov objavujúcich sa vo svete. Tieto spochybnenia sa týkali fotografických záberov z Mesiaca (nie je vidieť hviezdy, podivné tieňe protismerné a vzhľadom na postavenie Mesiaca voči Slnku pridlhé). Pochybnosti vyvolávali aj podozrivé vlnenia zástavy a 6-krát ľahší prach sa takmer nevznášal. Zábery Mesiaca sú pahorkovité, ale pritom Mesiac poznáme ako teleso posiate množstvom kráterov. Tieto pochybnosti sme sa mu pokúšali presvedčivými dôkazmi vyvrátiť, ale Vojto nakoniec povedal, že cieľom našich posedení nie je vzájomne sa presvedčiť o svojej pravde, ale prejednať jednotlivé spochybnenia a zauvažovať nad nimi.

Na ďalšom posedení (14.3.) Vojtech nasadil tvrdšie kalibre spochybnenia vtedajšieho kozmického programu, ktorý nás údajne dostal na Mesiac. Tieto pochybnosti boli tentoraz technického a vedecko-výskumného charakteru, napr. sa týkali nedokonalosti skafandrov vtedajšej doby, recyklácie vzduchu a jej nedokonalosti, energetickej náročnosti kozmických korábov – slnečný ani jadrový pohon nebol ešte realizovaný. V ďalšom priebehu prednášky a diskusie sme sa dotkli rádiolokácie, spojenia so Zemou, využitia počítačov (elektrónky, diódy a tranzistory boli v začiatkoch), elektrotechnických, elektronických a mechanických zariadení, ktorých pracovná teplota je od 10 – 30 stupňov C a pri iných teplotách už haprujú. Podľa Vojta tieto záležitosti boli podmienené nízkou technickou úrovňou vtedajšej doby.

Ďalším problémom boli viac ako 200 stupňové tepelné rozdiely kozmického priestoru a Mesiaca. Ďalej, na Mesiac dopadajú menšie či väčšie telieska z vesmíru v počte asi tak 120 denne, čo je značné riziko, lebo mesiac nemá ochrannú vrstvu. Veľmi rizikový musel byť na tú dobu aj bezváhový stav, ktorý pôsobí na ľudský organizmus veľmi degenerujúco. Vtedajšie skafandre neumožňovali až taký dlhý pobyt ako terajšie skafandre, ktoré sú omnoho autonómnejšie.

Na treťom sedení sme ešte rozobrali ekonomickú stránku APOLLA – celý program stál údajne 35 mld dolárov, ale podľa nezávislých ekonómov mal stáť asi 300 mld USD. Zaujímavé je, že koráby APOLLA neboli nikdy viac použité ani zdokonaľované pre ďalšie lety do vesmíru a pritom absolvovali cestu na Mesiac.

Na tomto sedení sme sa ďalej venovali budúcim letom na blízky Mesiac a vzdialený Mars, ktoré sa majú realizovať niekedy po roku 2030 a predpokladá sa, že pohlta 300 – 400 mld USD. Tu sa opäť prejavil večný pochybovač Vojtech, ktorý zapochyboval nad informáciou, že v súvislosti s letom na mesiac a Mars treba poriešiť ešte asi 7 – 8 závažných a životne dôležitých problémov, a aj tak pôjdu na prvý let iba roboty, opice alebo samovrahovia, lebo lety sa aplikujú s letenkou bez návratu. Vojtech k nám tomu dodal poznámku: „Ale veď na Mesiaci sme už boli!“

Záverečné resumé nášho lektora bolo, že celý program APOLLO bol záležitosťou prestíže USA pred ZSSR a Gagarinom, a aj napriek tomu, že USA mali Wernhera von Brauna, celý projekt bol na tú konca 60-tych rokov tak vysoko rizikový pre kozmonautov, že prosto ani Američania ani Rusi v tejto dobe vedecky ani technologicky nemali na to. My sme samozrejme s lektorom do poslednej chvíle ostro polemizovali, na čo nám opäť povedal, že nás nechcel presvedčiť, ale iba poukázať na svoje pochybnosti prezentujúce aj názory iných nezávislých odborníkov. V závere vyjadril svoj názor, že lety v rokoch 2030-2035 budú úspešné, len ak sa USA, Rusko a Čína spoja, aby to ekonomicky utiahli, vedecko-technické problémy by už nemali byť, ale jedno je isté – mnohí z nás sa už tejto reálnej ilúzie nedožijú. Howgh.

GODY-VEGE

BUDE VOJNA ROBOTOV?

(mesiac apríl v SFK ORION)

Časopis EPOCHA som raz objavil úplnou náhodou v predajni na benzínovej pumpe v Uherskom Hradišti a okamžite som si ho obľúbil, lebo sa v ňom nájdu skvelé veci, ktoré stoja nie len za jedno prečítanie. Stoja aj za podrobnejšie rozdebatovanie. Takou bol aj článok v jednom z vlaňajších čísiel, ktorý ma priamo inšpiroval k téme „Bude vojna robotov?“

Prezentáciu k nej som si chystal asi tak mesiac, stiahol so z netu desiatky obrázkov, dokonca aj jeden videoklip z youtube. V dnešnej dobe prednášať len tak, naslepo, je už o ničom.

Prednášku som rozdelil na dve časti. V prvý večer bola hlavnou práve tá prezentácia. Hovoril som o vzniku samotného slova robot, ale hlavne o tom, že vlastne hneď od svojho vzniku boli roboty používané na zabíjanie. Preto aj pán Asimov vytvoril tri robotické zákony. Tie tu však nebudem rozpisovať, určite ich každý dobre poznáte.

Prvým skutočne bojovým robotom však bol už slávny Golem, známy z filmu s Janom Werichom. Ale hlavným prototypom moderného bojového robota vo vedeckej fantastike je Terminátor v podaní A.Schwarzeneggera. Mnoho bojových robotov sa však objavovalo aj v sérii Star Wars, ale aj v sci-fi knihách, napr. Harrisonovej Válce s roboty. A to som nepochybne nevyčerpal ani zďaleka všetky možnosti.

Potom som prešiel na to hlavné – bojové roboty v súčasnosti. Je ich už dosť veľa druhov a ich vývojom sa zaoberajú hlavne v USA v súvislosti s ich márnym bojom proti terorizmu. Vyvíjajú sa hlavne prieskumné a bojové roboty, schopné nasadenia aj v extrémnych podmienkach alebo v úzkych, uzavretých priestoroch, ako sú napr. jaskyne v afgánskych horách či podzemné kanály v irackých mestách. Do priameho boja už bol napr. nasadený tzv. Talon Sword, robot riadený na diaľku, vybavený množstvom kamier a senzorov a vyzbrojený ľahkým guľometom.

Potom sú tzv. packboty, doslova roboty do batohu. Vojaci ich môžu nosiť pri sebe a vypustiť do terénu keď potrebujú. Ich hlavným poslaním je prieskum a nie sú vyzbrojené. Najmenší z nich – nový model zvaný LANdroid – je veľký asi ako balíček kariet. Netreba naň ani batoh, pohodlne sa zmestí do vrečka uniformy.

Samostatnou kapitolou sú UCAV – bezpilotné automatické bojové lietadlá. Niekoľko z nich už lieta v prototypoch a v budúcnosti úplne nahradia pilotované stroje. Budú schopné samé nájsť cieľovú oblasť, vyhľadať, identifikovať a zničiť cieľ, ktorý si tiež samé vyberú.

Vyvíjajú sa však aj iné roboty pre vojenské použitie. Odmínovacie, transportné, či dokonca záchranné. Samozrejme, schopnosti všetkých sú limitované kapacitou batérií, ale tá sa rýchlo zvyšuje, napr. spomenutému LANdroid-ovi vystačí jedno nabitie na celý týždeň intenzívnej práce.

Druhý večer som síce prezentáciu ešte raz premietol pre tých, čo ju nevideli minule, ale potom to už bola len čistá teória. Vrátil som sa k už spomenutému článku **Pavly Hejlovej „Věda se vymyká kontrole: Vypukne válka robotů?“**. Ten totiž obsahuje tri varianty možného vývoja v budúcnosti, tri varianty robotických vojen.

Prvou je varianta „**Roboty vs. Roboty**“ a mohla by sa odohrať niekedy v rokoch 2010-2020. Jej hlavnými protagonistami budú USA a Európa proti Číne. Budú v nej nasadené milióny bojových robotov, ktorí sa budú navzájom kántriť. Čína však popri nich nasadí aj milióny živých vojakov, čo ju nakoniec zničí.

Druhou je varianta „**Humanoidi vs. Svet**“ – doba konfliktu: roky 2025 – 2040. Humanoidi sú vlastne roboty v ľudskej koži. Vyzerajú úplne ako my, ale sú neporovnateľne silnejší a inteligentnejší. Učia sa, zbierajú informácie. A sú schopní ľudí zničiť. Majú síce ešte vždy naprogramované tri robotické zákony, ale tie postupne pre nich prestanú mať význam.

Treťou je varianta „**Kyborgovia vs. Svet**“ – doba konfliktu: roky 2020 – 2050. Kyborgovia sú bytosti s umelým telom a ľudským mozgom. Tí si začnú uvedomovať svoju prevahu a „obyčajní“ ľudia sa pre nich stanú zbytočnými. Zničiť ich bude možné len tak, že ľudia proti ich inteligencii nasadia ešte lepšiu. Alebo sa s nimi spoja! Pravda, sú to len veľmi skrátané vysvetlenia. Ale i tak dosť desivé. Ľudstvo sa samo ženie do situácie, keď celé dianie budú riadiť stroje a počítače. Ľudia budú musieť robiť to, čo im stroje určia. Ak si to vedci neuvedomia teraz, neskôr už môže byť neskoro. Otázka už totiž nestojí tak, či bude vojna s robotmi, ale kedy začne?!

V tretí večer nás akosi zradila technika – Lacovo DVD s filmom Vlkodav z rodu Sivých psov sa na PC nedalo prehrať. Tak som z tašky vytiahol núdzovú rezervu – DVD s dokumentom **Tajomstvá vesmíru**, čo som nedávno dal napáliť. To sa našťastie spustilo bez problémov a bolo veľmi zaujímavé. Videli sme nielen veľmi pekné, až pôsobivé počítačové animácie, ale dozvedeli sme sa aj mnohé nové veci.

Andy

SLAVCON 2008 – Bratislava 19. apríla 2008

Na tohtoročný SlavCon organizovaný Tolkienistami som vlastne ani nechcel ísť, ale keď mi prišiel mail od Egona Čierneho v tom zmysle, že ma chce pozvať na pracovný obed, zmenil som názor, naškrabal nejaké tajné finančné rezervy a spolu s Evkou Sekovou sa vybral v sobotu 19. apríla do nášho hlavného mesta. EC-čko išlo načas, mal som dokonca pocit, že sme v Bratislave boli o niečo skôr, čo je u našich železníc jav ozaj fantastický. Zastávku trolejbusu sme našli aj po slepiačky, išiel po chvíli a rýchlo. Žiaľ, ani ja ani Evka nepoznáme tú časť Bratislavy, kde sa vyskytuje Kvačalova ulica, takže sme sa na nejaký čas zahrali na hľadačov pokladov – krúžili sme po neznámych uliciach, ale napokon sme miesto conania našli.

Dopravná priemyslovka na Kvačalovej môže byť tak 30-40 ročná budova, posledné roky dosť vážne chátrajúca, ale ako miesto pre scifistický con celkom vyhovujúca. Škoda len, že triedy v nej nie sú väčšie. Akcie sa konali v niekoľkých odrazu – niesli názvy podľa zamerania – Sci-fi, Fantasy, Slovania, čajovňa (napodiv nie Melkorova), Film a Anime, ale niekoľko bolo vyhradených aj na hry, pre Larpistov, vo vestibuloch sa predávali knihy, tričká, maliarske potreby, tancovala sa DDR. Na pohľad miesta dosť, ale i tak som sa chvíľami cítil ako vlni v SÚZe – miestnosti, kde sa konali prednášky boli hlavne popoludní nabité tak, že v nich nebolo ani kde sedieť na zemi. Darmo, záujem o vedeckú fantastiku a veci s ňou súvisiace u mladých rastie.

Našťastie, zrána to ešte nebolo také divoké. Miesta bolo všade dosť, takže prvé akcie sme absolvovali celkom pohodlne sediac a vidiac. Prvou bola prednáška mladíka s prezývkou Neldoret, ktorý nám prednášal o tom, ako to bolo s Valénom v Babylone 5. Veľa vecí z toho som poznal, ale niektoré nie. Chlapec sa celkom snažil, jedinou výhradou by mohlo byť, že sa zúfalo pokúšal byť moderný a bez rozmyslu a hlavne zbytočne používal anglické výrazy namiesto slovenských. Potom nám akýsi Budji_Tevall (sic??) predstavil kozmické lode hrdinov Star Wars. Bolo to celkom zaujímavé, ani som netušil, že ich bolo toľko. Ostali sme s Evkou v miestnosti Sci-fi, mala tam vraj byť zábava. Chalan menom Woden prišiel s nápadom obrazne postaviť proti sebe Luka Skywalker a istého stupídneho hongkongského karatistu menom Rick Oh. Premietal rôzne scény zo Star Wars a z filmov s Rickom a nechával divákov hlasovať, kto bol lepší. Celkovo by to ozaj bola sranda, keby očividne nenadŕžal Rickovi... a keby scény s Rickom neboli také krvavé a brutálne. Po scéne, keď si Rickov porazený súper v zúfalstve rozpáral nožom brucho, vytrhol črevá a omotal ich Rickovi okolo krku aby ho uškrtil, sa Evka bez váhania zdvihla a spoločne sme opustili triedu. Nenechám ju predsa po takom šoku samú.

Na prízemí sa medzitým začali schádzať starí scifisti, ktorých som vlastne čakal. Dospávali nočný mulatšág na ubytovni Doprastavu, kde bývali. Ukázal sa Ivan Al'akša, Aramon, Krtko, Big Shaman, Aneta Čizmáriková alias Riddick, prišiel aj Egon Čierny a nakoniec aj Šimon. Svoj stánok s tričkami rozložil Juro Maxon. Hneď vedľa neho mali svoju pojazdnú predajňu mladí zo združenia Temnota.sk, trochu extravagantné decká obdivujúce všetko, čo je čierne a morbídne. Pohľad na majiteľa oblečeného a nalíčeného ako Marilyn Manson bol priam nechutný.

S Egonom som hneď hodil reč, dohodli sme sa, že o hodinu sa stretneme a pôjdeme na ten sľúbený obed. Čas čakania som strávil na prednáške Jura Maxona „Čo sa nedostalo do Star Wars“. Z môjho pohľadu najlepšia prednáška celého dňa. Juro nám premietol a skomentoval desiatky kresieb, ktoré vznikali v rámci prípravy na natáčanie Star Wars I. – II. – III., ale vo filmoch sa neukázali. Pracovali na nich celé štáby výtvarníkov dva roky.

Nakoniec som ju však neabsolvoval celú, dolu ma čakal Egon. Tak som sa rozlúčil s Evkou a Egon ma zaviedol do celkom príjemnej reštaurácie menom Budvar Pub, asi tak dvesto metrov od školy na Dulovom námestí. Dali sme fajnový obed, popri tom som mu podpísal zmluvu o vydaní knihy Krvaví psi a bol spokojný. Popísal som mu tiež svoje ďalšie tvorivé zámery a netajil spokojnosť. A ja tiež nie, lebo ako mi povedal, po podrobnom prečítaní rukopisu sa rozhodol, že z celého textu vypustí len jednu krátku pasáž, ostatné má ostať tak, ako je, čiže ma nečakajú nijaké prepisovačky a prerábačky. No a zmení sa názov, hoci aj to len málo. Bude znieť prosto Krvaví psi, ten pôvodný – Návrat Krvavých psov – by nutne evokoval, že ide o druhý diel a čitatelia by sa márne zháňali po prvom. Prezradil mi dokonca, že knihu bude prekladať známy český prekladateľ Martin Pilch (prekladá Červenáka či Fabiána) a obálku bude kresliť Jan Patrik Krásný, v súčasnosti jeden z najvychytenejších českých coveristov.

V čase, keď sme dojedali sa k nám zrazu pripojil Leo Medek a bola sranda. Jeho hlášky by stáli za samostatnú knihu. Aj on vydáva svoje diela u Egona Čierneho a keď sa tí dvaja začali naťahovať rehotal som sa ako Hurón.

Po návrate z obeda som našiel Evku, ktorá si medzitým urobila vlastný program a vyšli sme do záhrady, či presnejšie na školský dvor. Tam sa chystal hlavný popoludňajší program – vystúpenia tanečných a šermiarskych skupín. Začali to tanečníci súboru Festum Aeternum so stredovekými tančekmi, po nich vystúpil žonglér Peťo Hricák v kostýme stredovekého dvorného šaša so svojimi loptičkami a fakličkami a po ňom sokoliari zo združenia Astur. Ich vystúpenie vyvolalo u prítomných žien menšie vzrušenie, pretože moderátorka programu Crankie oznámila, že predvedú svojich vtákov. Vzrušenie však rýchlo opadlo, keď sa zistilo, že sú to obyčajné sokoly a jastraby.

Vystúpenie skupiny historického šermu Vargar (boli aj na Parcone v Nitre) sa však už konalo v telocvični školy, pretože vonku začalo liať. My s Evkou sme ho však už nevideli (Vargaristi sa celý deň pohybovali po škole v plnej zbroji), lebo sme si išli rýchlo chytiť miesto na čítačku Honzu Kantúrka a Vlada Gálisa. Obaja prekladajú Zeměplochu – Kantúrek z angličtiny do češtiny, Vlado prekladá Honzove preklady do slovenčiny. Čítačka trvala skoro dve hodiny a dobre sme sa nasmiali. Ona vôbec Zeměplocha (po našom Plochozem) bola jednou z nosných tém SlavConu, týkalo sa jej aj niekoľko ďalších akcií, prednášok či premietaní – ozaj, vedeli ste, že v USA natočili tri celovečerné televízne filmy o Plochozemi?

Pravda, bolo to v čase, keď ma obvykle zmáha únava, tak som si popri tom na chvíľu zdriemol. Navyše ma to po hodine prestalo baviť a odišiel som – hľadať slušný záchod! To, čo sa nachádzalo na poschodí bol hnus piatej cenovej skupiny. Zdevastované školské toalety, ktoré zrejme nikto neopravoval od založenia školy. Tá síce má na dverách vycapenú veľkú ceduľu, že dostala peniaze z Európskej únie, ale na čo ich použila nevedno – záchody to určite neboli. Zúfalo som chodil po budove a hľadal miesto, kde by som mohol vykonať svoju hlboko ľudskú veľkú potrebu. Nájst' v temnote vesmíru extrasolárnu planétu je proti tomu hračka. Nakoniec sa mi to podarilo – vedomý si možného maléru som prešiel do uzavretej časti školy a vstúpil do – dievčenského záchodu, ktorý bol našťastie použiteľný.

Spokojný som sa vrátil do hlavnej časti conu a väčšinu času trávil už len pokecom so známymi v čajovni (správa o tom, že som s Egonom podpísal zmluvu o vydaní knihy sa medzitým rozšírila po celom cone a všetci, čo ma poznali ma zastavovali a blahoželali mi). Sedel tam Ivan Alákša a od neho som sa napr. dozvedel, že sa chystá akási menšia scifistická akcia v Trenčianskych Tepliciach. Vymámil som tiež podpis aj s autoportrétom od Honzu Kantúrka pre Evku a napokon som sa dohodol s Ivanom, že nás vyvezie na stanicu – vyčkávať v sobotu večer na spoje nie je nič príjemné.

Ak by som mal na SlavCon použiť školskú známkovaciu škálu, tak by mi to vyšlo na takých dva mínus, čo je celkom slušná známka. Organizácia bola celkom dobrá, väčšina akcií začínala načas. Program bol tiež zaujímavý, každý si tam našiel svoje, škoda len, že si nie každý našiel aj stoličku (zdá sa, že priestory začínajú byť najväčším problémom bratislavských conov). V okolí bolo niekoľko slušných podnikov, kde sa dalo najesť a napiť – v škole samotnej bol iba bufet a – zákaz predaja a konzumácie všetkého alkoholu!

Čo tam dosť chýbalo, to bol nejaký priestor, kde by si mohli ľudia prosto len tak sadnúť a pokecať. Bola tam síce tá čajovňa, ale jednak bola malá a jednak nepatrí sa v podniku len tak sedieť a nič si neobjednať (ozaj, pili ste už kvas? celkom piteľná malinovka). Pritom chodby boli široké a priestranné. Pokojne stačilo vynosiť z nepoužitých tried pár lavíc a stoličiek. No a tie sociálky! Absolútny humus!

Ale inak to bol celkovo príjemne strávený deň. Teda bol by, keby nie našich železníc. Asi sme ich ráno prechválili, pretože večerné EC-čko prišlo do NZ s polhodinovým meškaním! Sedeli sme na stanici v Bratislave, kam nás krátko po 19. hodine Ivo zaviezol, ako sovy na konároch a čakali. A potom, keď už sme konečne sedeli vnútri, nejaký nás nechceli pustiť ďalej.

Či pôjdem na SlavCon aj na budúci rok, to ešte netuším. Teraz mám pred sebou iné akcie – o mesiac je Vartacon, v septembri Istrocon (má sa konať v Istropolise, čo je celkom fajn a iste sa tam pôjdem pozrieť), no a koncom roka Fénixcon v Brne, kam by som sa tiež raz chcel dostať. Parcon v Plzni, Tatracon na Čingove či Festival Fantázie v Chotěboři asi vynechám. To by som musel najprv nájsť Gwahrulov poklad.

Andy

Slavcon 2008

Na SlavCon som išla prvýkrát a tak v tom bola hodná dávka zvedavosti, aké to je na tomto cone. Z nášho klubu sme sa vybrali dvaja – ja a náš predseda Ondrej. Tešila som sa najmä na čítačku Kantúrka a Galisa a čo nové sa dozviem o Zeměploche. Celkom dobre sme aj trafili na miesto konania a po registrácii sme si hneď urobili strategický plán pohybu a účasti na jednotlivých podujatiach. Doobeda to bolo celkom husté, absolvovali sme klasické scifi, a to B5 – In Valen's name (dobrá prezentácia, dobré si bolo zopakovať základné fakty), a Star Wars, kde prezentácia Juraja Maxona o zákulisí tvorby filmu, navrhovania postáv a kostýmov ma zaujala, ale z porovnávačky Luka vs. Ricky musím priznať, že som asi po 15 min ušla, akosi môj žalúdok nezvládol tie krváky. Našťastie o chvíľku začala prezentácia Hurinových detí, na ktorej som spomínala na dej a osviežila pamäť o udalostiach – mimochodom, tento príbeh ja osobne považujem, za jeden z najkrajších Tolkienových príbehov, práve preto, že je tak kruto „realistický“. Cez obed som sa troška ponevierala hore dole po budove a potom po dvore, až kým nezačal program. Rozbehlo sa to sľubne, bohužiaľ po vystúpení šikovného žongléra začalo dosť pršať a program sa prerušil, pokračoval v telocvični, ale to som už ja čakala v triede na hlavný bod dňa – besedu a čítačku s Kantúrkom a Galisom. Trvalo to vraj dve hodiny, ale mne to tak vôbec nepripadalo, tak som sa dobre bavila. Čítačka bola skvelá, pán Kantúrek je nielen vynikajúci prekladateľ ale aj prednášateľ. To bola veľmi dobrá bodka na záver dňa,

potom sme sa už vlastne chystali na odchod domov, troška nás na stanici zdržal vlak EC, ktorý meškal(sic!), ale nakoniec sme šťastne došli domov. Som rada, že som sa rozhodla prísť a tak prežiť pohodový deň.

Fany Eva

PREČÍTALI SME SI...

INÉ SVETY

Nedávno sa mi dostala do rúk zbierka sci-fi poviedok s názvom **ČREPINY Z OBLOHY**. Je to dielo, vlastne knižný debut Zusky Minichovej-Stožickej. Mimochodom, možno ste sa už stretli s jej tvorbou, často publikovala vo vlani zaniknutej **FANTÁZII**.

Slovenská sci-fi tvorba nemá veľa autorov a z toho je žien ešte menej. Preto je vítaný každý domáci autor a jeho titul, ktorý sa dostane na knižné pulty v obchodoch, nech už ide o román, novelu či zbierku poviedok. A to je prípad Zusky Minichovej-Stožickej.

Zbierka obsahuje desiatku príbehov. Spoločným pojítkom je fakt, že okrem dvoch sa všetky odohrávajú v kozme. Teda mimo našej planéty. Jednou z nich je napríklad poviedka „Niečo do zbierky“ (s.27), v ktorej je zachytený príbeh kozmického bezdomovca, odohrávajúci sa kdesi vo Vesmíre, na neznámom kozmodróme. Iná z poviedok, vyjadrujúca túžbu po domove s názvom „Niralk“ (s.40), je venovaná nežnej ženskej hrdinke, ktorá uteká od svojho muža a záchrancu späť na rodnú planétu, aby zachovala tradíciu svojho rádu. A tak by sme mohli pokračovať.

Mne osobne sa z tohto súboru poviedok najviac páči tá s názvom „Myriostejské sviatky dažďa“ (s.141). Nie je to preto, že ide o jednu z dlhších poviedok. Autorka v nej svojich hrdinov – pozemšťanov v hybernačnom spánku, budí v najkrajšom dni neznámeho vesmírneho telesa, na ktorom pristáli, a to v deň dažďa. Všetko tu kvitne a rastie. Deň zrejme nemá pozemských 24 hodín. Ľudia skúmajú možnosti života v novom prostredí. Ľudstvo dostáva novú šancu na prežitie. Ich psychika a konanie však ostalo pozemské. Minichová naznačuje čosi na Zemi nevídané a neslýchané – splynutie dvoch foriem pozemského života – flóry a fauny v jednu! Zaujímavé a odvážne! Čo poviete?

MINICHOVÁ-STOŽICKÁ, Zuska

Črepiny z oblohy. 1.vyd.

Bratislava: Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, 2007. 165 s. Edícia Próza.

Jozef SVÍTEK

Malý KRUTOHLAV

Starším z ORIONu netreba pripomínať, že až do roku 2003 sme mali na Slovensku literárnu súťaž, ktorá niesla názov **KRUTOHLAV**. Bola pre tých, ktorí písali sci-fi poviedky a organizoval ju Slovenský syndikát autorov fantastiky. O jej fungovanie sa zaslúžili **Ondrej Herec, Juraj Toman, Eva Kováčová, Vlado Srpoň** a ďalší. To už bolo, dnes sa na knižných pulkoch nájdú vlastné zbierky poviedok a romány najlepších a ocenených účastníkov tejto súťaže, ako sú **Jozef Girovský, Alexandra Pavelková, Juraj Toman, Michal Hvorecký, Rasto Weber, Peter Wittgrüber, Števo Huslica** a iní.

Prečo teda ten titul?

Nuž, ak dovoľíte, v tichom, malom mestečku na skok od Piešťan, vo **Vrbovom**, na gymnáziu, ktoré nesie meno Jána Baltázara Magina, odovzdávali v prvej dekáde

apríla t.r. ceny najlepším autorom literárnej súťaže sci-fi poviedok s názvom „**KEĎ SI VYMÝŠĽAM...**“ a to hneď vo dvoch kategóriách.

Prvá kategória – žiaci základnej školy: Na prvom mieste skončila Mária **Veronika HOROVIČOVÁ** z Kremnice s poviedkou „**Kráľovná hľadá sneh**“, druhé miesto udelila porota **Barbore BOCKOVEJ** zo ZŠ Svit za poviedku „**Monitoring**“ a napokon tretie miesto obsadila **Kristína BRIEDIKOVÁ** zo ZŠ Vrbové s poviedkou „**Len taká obyčajná lopta**“. Vlastne porota udelila v tomto – už 9. ročníku súťaže – aj druhé tretie miesto, a to **Jane POTOČÁROVEJ** z Gymnázia v Senci za poviedku „**Život v budúcnosti**“.

Druhá kategória – študenti stredných škôl: V tejto sa na prvom mieste umiestnil **Peter BALKO** z Gymnázia v Lučenci s poviedkou „**Soul never die (Pochopiteľné bez pochopenia)**“, na druhom **Michal ČERŇANSKÝ** z Gymnázia v Žiline s poviedkou „**Technomág**“ a na treťom **Anna GONEKOVÁ** z Gymnázia v Senci s poviedkou „**Návrat z nenávratna**“.

Pre práce žiakov základných škôl je spoločným javom krátky rozsah prác – 70 – 140 riadkov. Sú snivé, ich reálie sú z oblasti rozprávok (snehová kráľovná od Anderssena či inoplanetárne postavy). Pokiaľ ide o práce študentov stredných škôl, tu je rozsah prác väčší – 5 i viac strán textu. Môžeme povedať, že autori majú širšie obzory i viac životnej skúsenosti. Mne osobne sa veľmi páčila poviedka M. Čerňanského **Technomág**. Ide o sci-fi s kriminálnym nádychom a myšlienkou boja Dobra so Zlom.

Jozef SVÍTEK

VE STOPÁC H CONANA 2007

Zdeněk a Milan Zachodilovci z Hodonína, otcovia zakladatelia **Conanovskej spoločnosti**, kráčajú v v stopách cimmerianskeho hrdinu už pekných pár rokov a stále to nevzdávajú. Aj tento rok vyšiel populárny zborník poviedok z rovnomennej súťaže, ktorá sa konala už po ôsmy krát. Doteraz som do každej prispel nejakým výplodom aj ja, a zakaždým som bol nominovaný a odmenený fľaškou originálneho destilátu, ktorý sme si u nás v klube familiárne pomenovali **Conanovica**.

Zborníček je tento rok o čosi hrubší, obsahuje totiž až šesť poviedok, niektoré pomerne dlhé. Mám dokonca dojem, že tá moja – **Rukojemníci z Mirganu** – bola najdlhšia. Ale poďme po poriadku.

Vašek Vágenknecht sa tentoraz príliš nerozpísal, jeho poviedka „**Sarkofág**“ je pomerne krátka, ale zato dynamická a slušne rozpletená. Conan sám v nej síce nefiguruje, zastupuje ho jeho exfajerka **Bélit**, ale tá sa čo do krvilačnosti a preľkanosti môže s Cimmericanom pokojne rovnať.

Druhou bola poviedka **Luboša „Brumajsa“ Brandu** s názvom „**Syn človeka**“. Neviem, či je Luboš nejako hlboko veriaci človek, asi áno, pretože vytvoril príbeh, v ktorom sklbil biblické motívy Kristovho ukrižovania s conanovskou fantasy. Akurát onen najuctievanejší samovrah na svete sa tu volá **Yessus**.

Poviedka **Martina Viléma Novotného „Conan ve Třetí říši“** bola osviežujúca a celkom zaujímavá. Conan sa proti času preniesie do Nemecka v januári 1945 a hitlerovci ho postavia na čelo svojich vojsk útočiacich v Ardenách. Našťastie, časová slučka (prenos v čase funguje len počas súložie!!!) ho vráti späť do jeho doby skôr, ako im stihne vybojovať víťazstvo.

Roman „Doktor“ Hruška aktívne pokračuje v sledovaní osudov Conanovho úhlavného nepriateľa **Thot-Amona**. Ten, ako mladý čarodejník, sa dostáva doprostred neľútostného stretu niekoľkých mágov, kde musí preukázať svoje schopnosti. Poviedka s názvom „**Stíny Acheronu**“ bola síce plná temnej mágie, ale zato čítavá.

Potom nasledoval môj výplod chorého mozgu – už spomenutí „**Rukojemníci z Mirganu**“ – a poslednou bola poviedka **Jiřího Šebeka „Bjaktutova soška“**. Nejde ani tak o poviedku ako skôr o úryvok z pripravovanej knihy (???) „**Horthor – Vykradač hrobek**“. Nevieam, či v nej bude vystupovať aj Conan, ale určite sa bude odohrávať v hyborskom svete.

Toľko k najnovšiemu zborníku Ve stopách Conana 2007. Páčil sa mi, škoda len, že si viac autorov nevstúpi do svedomia a nepoctí ho svojimi dielkami. Nebolí to.

Sir Ondrej Trepáč, HMCS, knieža novožamocké

POSLEDNÁ ODYSEA...

Srdcia scifistov na celom svete opäť posmutneli. Vždy to tak býva, keď odíde človek, ktorý pre žánr „krásnych bláznov“ urobil tak veľa. 19. marca 2008 odišiel na svoju poslednú odyseu človek, ktorý sa už za života stal klasikom science-fiction – **Arthur C. CLARKE**.

Narodil sa 16. decembra 1917 v mestečku Minehead na západe grófstva Somerset vo Veľkej Británii. Už ako dieťa rád pozeral na hviezdy. Počas druhej svetovej vojny slúžil ako radista a po vojne vyštudoval matematiku a fyziku.

Možno to bola práve služba u radistov, ktorá ho ako prvého na svete priviedla na myšlienku globálneho spojenia pomocou geostacionárnych družíc. Prišiel s ňou už v roku 1945.

V roku 1946 začal publikovať svoje prvé science-fiction a do svojej smrti ich vyprodukoval asi osemdesiat románov a stovky poviedok. Asi najväčšie meno mu urobil film 2001: Vesmírna odysea, ktorý natočil S. Kubrick. Toto famózne dielo je dodnes považované za najlepší sci-fi film všetkých čias a jeden z najlepších filmov svetovej kinematografie vôbec.

Nevieam, či má význam spomínať Clarkeove diela. Je ich veľa a všetky sa dodnes čítajú a ešte dlho budú čítať. Ich odkaz platí aj pre ďalšie generácie. Sny Sira Arthura C. Clarkea sú snami budúcnosti.

A. C. Clarke umrel v krásnom veku 90 rokov. Jeho duch odišiel na stretnutie s Rámom. Videl a zažil mnohé, jeho sen o komunikačných družiciach sa splnil už v 60-tych rokoch minulého storočia. A možno sa raz splní aj jeho posledný sen – svet bez vojen, svet veľkého technického pokroku.

Odišiel šľachtic svetovej sci-fi

Priaznivcom žánru netreba predstavovať také osobnosti, akými sú vo svete sci-fi literatúry bratia Arkadij a Boris Strugackí, Isaac Asimov, Stanislav Lem, Kurt Vonnegut a či Arthur Charles Clarke. Sú to nielen najlepší z najlepších autorov sci-fi 20. storočia, ale všetci už skončili svoju pozemskú púť a odišli z reálneho sveta. Ich tvorba je už uzavretá. Hoci, aby sme nekrivdili, mladší z bratov Strugackých – Boris – sa teší dobrému zdraviu, je tu medzi nami a sem-tam z jeho pera aj čosi vyjde, resp. čosi zrediguje, od bratovej smrti však pod menom STRUGACKÍ nič nové nevyšlo. Taký bol ich dohovor.

Vráťme sa však k nemu, Sirovi Arthurovi Charlesovi Clarkeovi, o ktorom isté noviny napísali, že bol novodobým Julesom Verneom. Narodil sa 16. 12. 1917 n mestečku Minehead na západe Somersetu vo Veľkej Británii, zomrel 18. 3. 2008 v Kolambe na Srí Lanke. Na Kráľovskom kolégiu v Londýne študoval fyziku a matematiku. Prv, ako sa dostal k peru, zúčastnil sa na obrane svojej krajiny v 2. svetovej vojne proti fašistickej agresii. Jedni tvrdia, že sa zúčastnil prác na vývoji radarového systému, obzvlášť potrebného a zaujímavého prístroja, ktorý pomáhal anglickým letcom v boji proti ničivým náletom hitlerovskej Luftwaffe.

Patril k zakladateľom Britskej medziplanetárnej spoločnosti a dlhé roky ju viedol ako predseda. Venoval sa šíreniu vedecko-technických poznatkov, za čo mu UNESCO v roku 1962 udelilo cenu KALINGA.

Prózu začal písať až neskôr. V roku 1951 – teda ako 34 ročný – debutuje s románom „Prelude to Space“ (Predohra k vesmíru). Potom mu vychádza román „The Sands of Mars“ (Piesčiny Marsu). Tieto diela neskôr teoretici sci-fi zaradili k „hard sci-fi“. Táto, ako vieme, sa opiera, resp. si žiada, aby autor mal solídne znalosti exaktných vedeckých disciplín. Clarke bol od samých začiatkov svojej tvorby stúpencom čo hlásateľom technického optimizmu.

Bohatá fantázia v jeho tvorbe mu priniesla nejedno uznanie. Za poviedku „Stretnutie s medúzou“ dostal v roku 1971 cenu NEBULA*. O niečo neskôr získal za román „Stretnutie s Rámom“ aj cenu HUGO**.

Vo svete ho však najviac preslávila práca na filme „2001: vesmírna odysea“, ktorý natočil Stanley Kubrick v roku 1968. Scenár filmu sa mu stal podkladom pre rovnomenný román, vlastne Odyseí bolo viac – štyri diely.

V roku 2000 ho anglická kráľovná povýšila za celoživotnú prácu do šľachtického stavu. Od roku 1956 žil na Ostrove Srí Lanka, ďaleko od hlučného sveta si liečil svoju obrnu, viedol potápačskú školu a písal svoje romány.

Z jeho tvorby, zanechal nám viac ako 80 titulov, máme to najlepšie preložené i do slovenčiny a češtiny. Slávna sága „2001: Vesmírna odysea“ vyšla vo vydavateľstve Tatran už v roku 1975. Mnoho diel vyšlo aj v češtine, napr. kompletná sága o stretnutí s Rámom či „Piesčiny Marsu“

* Cena NEBULA (Hmlovina)- veľká literárna cena za sci-fi tvorbu. Udeľuje sa od roku 1965 a to každý rok v niekoľkých kategóriách. Je to cena, uznanie organizácie sci-fi autorov v USA.

** Cena HUGO – cena, ktorú autorom sci-fi udeľujú čitatelia. Pôvodne sa volala „Jules Verne Award“ a vznikla v roku 1933. Neskôr ju premenovali na „International Fantasy Award“ (Medzinárodná cena za fantastiku). V 90-tych rokoch minulého storočia dostáva názov „Science Fiction Achievement Award“ ako aj prezývku HUGO na pamiatku Huga Gernsbacka (1884-1967).

Jozef SVÍTEK

...TROCHU HUMORU NA ZÁVER

Starý Žid sa oženil s mladou Židovkou a mali sa veľmi radi. Ale nech robili čo mohli, mladá pani ani za svet nedokázala dosiahnuť orgazmus. Lenže aj židovská žena má právo na sexuálne uspokojenie. A tak celí nešťastní zašli po radu za rabínom. Ten si ich vypočul a hovorí:

„Urobte to takto. Najmite si pekného mladíka a keď sa budete milovať, nech stojí nad vami a máva uterákom. V pani manželke to vzbudí novú fantáziu a určite dosiahne orgazmus.“

Dobre. Urobili ako im poradil. Najali si pekného mladíka, vzali ho k sebe domov a začali sa milovať. Chlapec stál nad nimi a mával uterákom ako divý. Ale nič sa nestalo, žiadny orgazmus sa nekonal. Manželia celí zronení išli znova za rabínom. Ten hovorí manželovi:

„Dobre, tak to skúste naopak. Nech sa mladík miluje s paňou a ty im budeš mávať uterákom.“

Vrátili sa domov, opäť si zavolali mladíka a ten zaľahol s paničkou do postele. Manžel sa postavil vedľa a začal mávať uterákom. Mládenec sa tiež pustil do práce a po pár minútach dosiahla manželka obrovský orgazmus. Starý sa usmial a víťazne hovorí mladíkovi:

„Vidíš ty nemehlo! Takto sa má mávať uterákom!“

Manžel s manželkou idú do ZOO a zastavia sa pri kletke s orangutánom. Žena "kost" s perfektnou postavou. Muž hovorí žene:

- Vyzleč sa a daj si dole podprsenku, čo to s ním spraví.

Žena poslúchne muža a orangutan začne za mrežami búchať a trieskať celý nadržaný. Muž znovu hovorí žene:

- Daj si dolu nohavičky, čo to spraví.

Žena ho znovu poslúchne. Orangutan už nevie, čo má robiť v kletke. Búcha, trieska, skáče po kletke. V tom otvorí muž kletku, strčí ženu dnu a povie:

- No a teraz mu povedz, že ťa bolí hlava!

Opilec sa pripotáca do kostola, sadne si do spovednice a mlčí. Zmätený kňaz zakašle, aby upútal jeho pozornosť, ale muž stále nič nehovorí. Kňaz teda zaťuká na prepážku a dúfa, že hriešnik sa konečne rozhovorí. Z druhej strany sa ozve:

- Búchaš zbytočne, kamoš, tu tiež nie je hajzelpapier.

ORION 54 (jún 2008)

SFK ORION

Knižnica A. Bernoláka

Hlavné nám. 10

940 35 NOVÉ ZÁMKY

Ondrej Trepáč

Tel.: 035/6400237, 0903 126 993

E-mail: ondrej.trepac@gmail.com

Sponzorsky rozmnožila Mgr. Dagmar MEHEŠOVÁ – buď jej za to vrelá vd'aka